

ספיר והנרי מילר

רצון הממשלה, נגד הכנסת. הגשתי מייד הצעה רישמית: לבטל את אותו סעיף 122 כליל. גם בעניין זה יש לצפות למאבק חריף. וכאילו כל זה אינו מספיק, הרי יחד עם התקציב החדש הונחה על שולחן הכנסת החלטה של ועדת-הכנסת (אותה ועדה של ישעיהו), לשנות כליל את הנוהל לגבי הדיון בתקציב, שהוא הדיון החשוב ביותר בכל פרלמנט. המגמה: לצמצם עוד יותר את יכולת הסעות הקטנות להרים את קולן ולהתריע.

היו גם רגעים של שעשועים. כך, למשל, נלקחתי — יחד עם כל חברי ועדת-הפנים — מבניין הכנסת לבניין הסמוך של משרד-הפנים, כדי לראות סרט פורנוגרפי. לא אינני צוחק. הציגו לנו את חונו של סרט, על פי ספרו המפורסם של הנרי מילר, שהיה אסור במשך שני דורות בארצות-הברית ובבריטניה, מפני שהוא מלא תיאורי-מישגל משעשעים.

חזן מזה עשינו באותו שבוע, בין השאר: **● שלום כהן נימק את הצעתנו לדון בפרשת מושפטון שד וזקף זלמןסון, והשיע** שוב את הדרישה כי תכונן זכות-היסוד של יהודי בריית-המועצות להגר. **● מסרתי מעל הדוכן הודעה אישית, בעניין הידיעה שמסרתי לעיתונות (ושמהימנותה אושרה בינתיים מעל לכל ספק) שנמסר לי ממקור בגוש הסובייטי שלא יוצאו לפועל גורמי דין מחד במישפטון דנינגראד.**

● הצעתי להחזיר לממשלה הצעת-חוק שבאה להסמין את לישיבת עורכי-הדין להתערב בניהול הפרקטיקה של עורכי-דין שנפטרו, או שפרש ממיקצועו. **● בעיקבות שינוי בחוק ועודת-החקירה, דרשתי שוב שתמונה ועודת-חקירה לבדיקת** ההאשמה להונחה **בנמל"ה-תעופה, ובעיקר לבדיקת ההאשמה שלי ששריית-החבורה בסרו** לכנסת במשך שנים מידע כוזב על עניין זה. בינתיים עסק אמנון זכרוני בהכנת הצעת-חוק פרטית בעניין זה.

● התפלמסתי עם משה דיין בקשר עם שידור בגלי צה"ל, שנגע לפרשת קסטנר. זצ"ר בעתי על שני פגמי-יסוד המורים בכל מערכת השידור: (א) עריכת "ויכוחים" שבהם מיוצג למעשה רק צד אחד, המקורב לממשלה, מבלי לתת כל ביטוי אמיתי לדעות הנוגדות. פשוט אין מומנים את נציגי הדעה ההפוכה לצוות המתחכה; (ב) אין כל אפשרות להגיב ברדיו ובטלוויזיה על השמצות ועיוותים, בדומה למכתבים למערכות העיתונים. מה שנאמר הוא סופי, ואין עליו עירעור ותגובה.

● שר-הביטחון ענה על כך באחד הנאומים המוזרים ביותר ששמעתי אי-פעם מפיו (וכבר שמעתי מפיו כמה וכמה נאומים מוזרים). הוא דרש שאכחיש דבר שפורסם בעולם הזה, כאילו לא ברור עדיין מי ניצח במלחמת ששת-הימים. **● הצעתי ליוזר הכנסת למנות פקיד מיוחד שיק** שוב לנאומי החיכים ויעיר להם על **שגיאות בשפה.** היוזר קיבל את הצעה חלקית. הטיל על עורך דברי הכנסת להעיר לחיכים על שגיאות תוך כדי עריכת דבריהם.

לוי אשכול

יש רגעים של סיפוק — גם בכנסת. השבוע היו לי שלושה רגעים כאלה. בפעם האחת — כאשר הרמתי את ידי בעד הצעת-חוק פרטית של סיעת גח"ל, שנתקבלה בהסכמת שר-המשפטים. איש לא הצביע נגדה. תוכנה של הצעה: להבא יוכל כל אדם, שיצא זכאי בדיון פלילי אחרי שהואשם ונעצר לחקירה, לדרוש מהמודינה פיצוי עבור המעצר. את הצעה הזאת הצעתי לראשונה בכנסת לפני ארבע שנים. אז נדחתה פה אחד, כמו הצעות רבות שלנו. אולם הרעיון לא מת. פירסמנו אותו בעיתון, אמנון זכרוני הזכיר אותו בספרו 1 מול 119, והוא המשיך לכרסם בליבם של רבים. עם קום הכנסת השביעית, הציע ח"כ יורם ארידור את ההצעה מחדש, בשם גח"ל. הקוא-ליציה רצתה להורידה שוב מסדר-היום, אך הפעם התערב שר-המשפטים עצמו, והציע לקבלה. העניין נדחה, המערך התלבט — ולבסוף הוחלט להעביר את ההצעה לדיון רציני, עם כל הסיכויים שתתקבל.

רעיון שני שלנו היכה אף הוא גלים, ונתן לנו רגע של סיפוק. זה היה בנאומי של שר-האוצר, סינחס ספיר, לכבוד התקציב לשנה הבאה. לכאורה נאום יבש, מלא מיספרים. אך היה בו פסוק אחד, שהקפיץ אותנו.

השר אמר שיינתנו הקלות במס לחיילים משתחררים.

את הרעיון הזה העלינו לפני כמה הוד-שים בהצעת-חוק שלנו. דרשנו אז שלחיילים המשתחררים מצה"ל יינתנו אותן הזכויות כמו לעולים חדשים. סגנו של שר-האוצר דחה אז את ההצעה בתוקף, והיא הורדה מסדר-היום.

בינתיים היה למערך זמן לחשוב. הקומי-סאר שלו בועדת-הכספים אימץ לעצמו את ההצעה, ושר-האוצר הציע אותה עכשיו כי רעיון של מפלגתו או של משרדו.

עוד רעיון שלנו הנמצא בדרך המלך ל-התגשמות.

היה עוד רגע של סיפוק. רשות-השידור החליטה להנהיג שידורי-פירוטום בטלוויזיה. הגשנו מייד הצעה דחר פה לסדר-היום, כדי להבטיח דיון על כך בכנסת. לתמונה, הכירה הנשיאות ברח"י פות הצעה, והשבוע העלינו אותה (ראה בעמוד הבא).

תמונה מ"חוגו של סרטין"

העלאת הצעתנו הכריחה את הסיעות ה- גדולות לשקול את יחסן לעניין. במערך נערך ויכוח, ונתגלה שרוב חברי-הכנסת של פות הצעה, והשבוע העלינו אותה (ראה בעמוד הבא).

העלאת הצעתנו הכריחה את הסיעות ה- גדולות לשקול את יחסן לעניין. במערך נערך ויכוח, ונתגלה שרוב חברי-הכנסת של פות הצעה, והשבוע העלינו אותה (ראה בעמוד הבא).

כל זה נעשה על רקע המזימה המתחזקת לחטל את סיעתנו ולסתום את פיה בכנסת. השבוע התחיל המאבק הגדול על הצעות-השינוי בתקנון הכנסת, שהוגשו עליידי ועדת-הכנסת בהנהגת ישראל ישעיהו, האיש שניסה, בשעתו, לסתום את פי העיתונות החופשית. הווננו להועדה כדי לנמק את התנגדותנו, ונעשה זאת סעיף אחר סעיף, פסוק אחר פסוק. בינתיים השתתפה במאמץ לאחד את כל הסיעות הקטנות במלחמה נגד הקנוניה. כך קמה חזית משותפת של סיעתנו עם אגודת ישראל, הרשימה הממלכתית, רק"ח, פא"ה, המרכז החופשי ומק"י — סיעות המייצגות 199,409 בוחרים, 18% של אורחי ישראל. אין ספק שהמאבק יהיה חריף, וייתכן שיהיה צורך לנקוט אמצעים קיצוניים.

בינתיים לא שקטו גם ישעיהו ושות'. בשבוע שעבר עשו מעשה נוסף — הם החליטו להתעלם מסעיף של התקנון, בעניין הצבעות אי-אמון. הדבר עצמו לא היה חשוב, אך הצורה הייתה חשובה. ועדת-הכנסת החליטה שיש בתקנון סעיף (מס' 122) המאפשר לה לבטל זמנית כל סעיף אחר בתקנון. כלומר: לבטל את כל זכויות האופוזיציה והסיעות הקטנות.

הדבר נעשה על פי דרישתה המפורשת של גולדה מאיר, שהיתה מעוניינת באותו עניין. הצעה ניתנה עליידי היועץ המשפטי לממשלה, מאיר שמגר. הרוב בוועדת-הכנסת מילא את

בהסתדרות:

תקציב מלפני דור

לנו היסוד להאמין שבשנת 1971 תקדש ההסתדרות מלחמה באויביה הגדולים, ב- אויבו של האדם העובד בישראל. מלחמה בעוני; מלחמה בהתנכרות המנגנון עד כדי היתקנות המוחלטת מבעיותיהם של המר-ני העובדים; מלחמה בבוסוסים של מעמד המנהלים המשתלט על משק ההסתדרות.

שנת 1971 היא השנה בה יהיו עתיד ה- הסדרות וגורלה מונחים על כפות ה- מאוניים. אם יינתן מענה לאתגר, כי אז תמשיך ההסתדרות ותתחוק, ושתמט מן המערכה — יוכרע גורל ההסתדרות ל- שנים. כי שנת 1971 תהיה גם, לפחות, שנת ראשית ההכרעות המדיניות הגדולות של מלחמה לשלום, והכרעות אלה יעמידו בראש האתגרים הפנימיים של המדינה בע- יות הקיום, השכר, העבודה — כלומר, בעיות שההסתדרות קמה כדי לטפל בהן, בעיות הקובעות את זכות-קיומה.

מאז הועדה ה-11, מהלכת בבית הועד הפועל וסביבו נבואת הרפורמה. דובר רבות רוח הפריצים העזה שתסלק את העובש והשיגרה, את האפסות והכניעה, כדי להפוך את ההסתדרות שוב למנהיגתם ול- נציגתם של העובדים.

והנה, אנו עוברים על הצעת התקציב, בודקים את סעיפיו, מנתחים את מיליוני — ונאלצים לשאול: איה רוח הפריצים? הי- כן הרפורמות הגדולות, השינויים הנועי- זים? מגישי התקציב אומנם לא העתיקו את הספרות של השנה שעברה, אבל הם הקפידו להעתיק את רוח התקציב הקודם. שהוא עצמו לא היה אלא שמירה על רוח תקציבים רבים לפניו?

אפשר לגשת לבקיעת העוני גישה סרי- ציאליסטית-מעמדית, וואת הדרך שהיתו אבות ההסתדרות. אפשר גם לגשת אליה

גם בהסתדרות היתה סיעתנו פעילה השבוע. עם התכנס הוועד הפועל לאישור תקציב המוסד, ענה ירוחם משל לשאלתה של נעים גלעדי על הפנסיה של עוב-די "המשקם" הקשישים. לאחר מכן נאם שלום כהן על התקציב. בין השאר אמר:

שלום כהן: תקציב ההסתדרות לשנה הבאה צריך להיות תקציב מלחמה. והנה, תחת זאת מגישים לנו תקציב שיגרותי, אפור, חסר מעוף. במקום להכיל תשובות לאתגרים של השנה הבאה, הוא כבול ל- דפוסים הקבועים שמלפני דור. אמרתי: דרוש תקציב מלחמה, כי היה

"עלינו לשוב ולקבוע, כי העמדת יהודי לנינגראד לדון באשמת נסיון לחטוף מטוס ולברוח — היא קודם כל חודאת-כישלון של המישטר בברית-המועצות.

... בידיעה של לאוניה, העיתון הקומו- ניסטי האיטלקי, מובעת ההערכה כי מנהי- גי בריית-המועצות נמצאים עתה בתהליך של "בחינה מחודשת ומכאיבה" של ה- בעייה היהודית בכללותה. אנו יכולים ליי- חל גם לעצמנו, גם ליהודי בריית-המועצות — ולא פחות מכך לברית-המועצות עצ- מה — כי המתקת גוריהן היתה בי- טוי ראשון בכיוון של שינוי היחס אל- הבעייה היהודית, ושבבעקבות צעד ראשון זה יורגשו גם מסקנות אחרות.

ברור כי בעייה זו אינה קיימת בתוך חלל ריק. ברור שהיא קשורה גם כמה שמתרחש בוירה המרחבית הקרובה לנו, ובהתחייבותיה של בריית-המועצות כלפי המדינות הערביות. ברור, כי השכנת ה- שלום באורנו תקל על שליטי בריה"מ את ההחלטה להעניק חופשי-ציאה ליהודיהם.

שעירים לעזאזל בלנינגראד

בבוא הידיעה על קביעת מועד למושפטו של סגן וולף זלמןסון בלנינגראד, מיהר אמנון זכרוני להגיש הצעה דחופה לסדר-היום. נשיאות הכנסת הכירה בחלופות, יחד עם ארבע הצעות דומות של חברי סיעות אחרות. אותה שעה לא היה עדיין בטוח שזלמןסון לא יידון למוות.

במקו את ההצעה, אמר ח"כ שלום כהן בין השאר: **שלום כהן:** בפעם האחרונה שהועלה